

#13

גליון לשבת קדש
פרשת יתרו

נעים
שבת

נועים שבת
הרב בנימין בוימל

שבת
"חזון"

כולם במקום
המיוחד
למגדול ועד
גדול. לקול
שירת "ימים"
מהדהדת נכנס רבן
של ישראל וצועד אל
עבר קדמת הבמה.

כשהיה בני ילד צעיר, היה לו אוסף "קלפים". הוא
כל כך אהב אותם, עד שגם כלילה לא נפרד
מהם... היה מניח אותם לצד הכרית, שיוכל
להשתעשע בהם עד שיירדם... אליכא
דרשי", אנו האוצר החביב בו
כביכול משתעשע ה'

נדמיין לעצמנו
שכל ראשי
הישיבות
ומנהלי
הסמינרים לבנות
בארץ, נקראים
לאסיפה דחופה אצל
גדול הדור רשכבה"ג
שליט"א.

הס מושלך בקהל כשהוא פותח
במשא הקודש. והנה כבר בראשית דבריו
הוא מודיע בדרמטיות: "מבקש אני להעביר
באמצעותכם מסר לכל בני הדור הצעיר,
מסר בן שלושה משפטים. לרוב חשיבותו,
עליי להזהיר אתכם שתי אזהרות: האחת:
העבירו לתלמידים את דבריי במדויק, אל
תוסיפו ואל תחסירו **אף לא מילה אחת!**
והשנייה: התאימו את האמירה לשומעים.
דברו אל הבחורים דברים ברורים ונוקבים,
לבנות - **אמרו** אמירה רכה ונעימה. (וצריך
עיון, איך אין אזהרות אלו סותרות זו את זו). מובן
מאליו שהדריכות מטפסת לשיאה, וכולם
עושים אזניהם כאפרכסת לקלוט כל מילה
מהמסר הגורלי.

בשנת 1948 זה קרה. לספירת התורה
הקדושה, כמובן. סוף סוף מצא הקדוש
ברוך הוא עם מי לדבר. כאלפיים שנה
שהעולם מתגלגל לו. עולם גדול יפה
ומתוחכם, מיליוני אנשים ואין אחד שיבין
את שפתו של הבורא, שפת הקדושה,
שפת הרוח.

עשרה דורות מאדם עד נח, "יוחי.. ויולד
בנים ובנות.. וימות", וחוזר חלילה. העולם
הולך ומדרדר, הולך ומתבהם, עד שהיה
צריך פירמוט מחדש, והגיע המבול. ושוב
עשרה דורות מנח ועד אברהם, ושוב יוחי,
ויולד, וימות וכו' עד שבא אברהם.

בלבבות פועמים וברגשות גואים מתייצבים

הרב | שביבי
אהרון בייבוס | אמונה

"ונהיה אנחנו וצאצאינו.... יודעי שמך
ולומדי תורתך".

כך מבקשים בברכות התורה.
והתמיהה, מה ענין "יודעי שמך",
לברכת "לומדי תורתך"?

הגרמ"ד סולוביציק צוק"ל, בהספד
על הגרמ"ש שפירא צוק"ל, הסביר
ע"פ הפסוק בירמיה: "ותופסי התורה
לא ידעוני". הרי שיש תביעה על
תופסי התורה, שצריכים להיות
"ידעוני", היינו בעלי אמונה בהש"ת.

ובדרך נוספת, על מנת שנהיה
"אנחנו וצאצאנו" - שהתורה תעבור
בנחלה לדורות, צריך שהיא תהיה
מתובלת באמונה! ואם כן, התנאי
ל"אנחנו וצאצאנו" - שנהיה יודעי
שמך!!

ורמז לדבר: "רוחי אשר עליך" -
אמונה, "ודברי אשר שמתי בפ"ך"
- תורה.

השילוב מביטח ש"לא ימושו מפ"ך
ומפי זרעך וזרע זרעך"....
כי רק האמונה מספיגה את התורה,
לטופח ע"מ להטפיח....

"משל למלך שהיתה לו מרגלית מושלכת בתוך העפר... הוצרך המלך לפשפש בעפר ובצורות להוציא את המרגלית מתוכו, כשהגיע המלך למרגלית הניח את העפר ואת הצורות ונתעסק במרגלית. כך נתעסק הקב"ה בדורות לשעבר... אדם, שת, אנוש, קינן וגו' וכן בעשרה דורות השניים: שם, ארפכשד, שלח וגו'. התינוק נוטל את הספר וקורא עשרה דורות מאדם עד נח בבת אחת. כשהגיע לעשרה דורות שמנח ועד אברהם, כמו כן קוראם בבת אחת, **כשהגיע למרגליות אברהם יצחק ויעקב, התחיל מתעסק בהם**". (תנחומא לז, א).

עוד חמש מאות שנים עברו. אברהם אבינו התנסה בעשרה נסיונות ועמד בהם, יצחק בנו ויעקב נכדו ממשיכים בדרכו ומוסיפים עליה כהנה וכהנה, השבטים יורדים למצרים בשבעים נפש ויוצאים משם למעלה משלושה מיליון, מחושלים ברוחניות ובגשמיות. והעולם כבר בן 2448 שנים! זקן ממרא! עדיין אין הצדקה לקיומו. תלוי הוא עדיין ועומד כבר מששת ימי בראשית. טרם קיבלו ישראל את התורה...

סוף סוף הגיע היום. שמחה בכל העולמות. "עליונים ששו ותחתונים עלזו". יש הצדקה לקיום היקום. עם ישראל עומדים לקבל את התורה. "כי הוא זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים, ומיום הבריאה והם יושבים ומצפים מתי יבוא בני ישראל מדבר סיני"... (אזה"ח שמות יט, ב). ואז נקרא עם ישראל לאסיפה דחופה.

רגע (חמישה ימים) לפני החגיגה הגדולה, "יום חתונתו" של מלכו של עולם עם בחירת לבו, כנסת ישראל, מבקש בורא עולם להעביר לעם ישראל מסר חשוב. לרוב חשיבותו מצרף הוא שתי אזהרות. האחת: "כה **תאמר** לבית יעקב **ותגיד** לבני ישראל" – אמירה מותאמת לגברים ולנשים. השניה: "**אלה** הדברים אשר תדבר אל בני ישראל", וברש"י:

לא כחות ולא יותר!

מדוע כה חשוב המסר?

משום שהוא תכלית הכל. שלושה פסוקים בלבד שטומנים את החזון של מלך העולם לגבי כל המפעל. את מטרת כל המהלכים שהיו עד כה ושהיו בעתיד. דומה, שלרוב חשיבותם ראוי שנשנן ונדע אותם על פה. לא כך? הנה הם:

הפסוק הראשון: "אתם ראיכם את אשר עשיתי למצרים" – איך השפילתי הגבוהים. "ואשא אתכם על כנפי נשרים" – השפלים והמדוכאים התנשאתם לגבהי מרומים, "ואביא אתכם אלי" – הכי קרוב שאפשר, היש גבוה מזה?!

הפסוק השני: "ועתה" – מהי המטרה של כל המערכת הזו? עשרת המכות, קריעת ים סוף, שידוד מערכות טבע? "אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי, והייתם לי סגולה מכל העמים"...

כולנו יודעים "אנחנו עם סגולה". יפה. אך מהי "סגולה"? אָהֶהָה... ובכן רש"י עוזר לנו: "אוצר חביב".

כשהיה בני ילד צעיר, היה לו אוסף "קלפים". הוא כל כך אהב אותם, עד שגם בלילה לא נפרד מהם... היה מניח אותם לצד הכרית, שיוכל להשתעשע בהם עד שיירדם... אליבא דרש"י, אנו האוצר החביב בו כביכול משתעשע ה' יתברך. אח! איזה יענק'לה... איזו חנה'לה...

ומסיים הפסוק: "כי לי כל הארץ" – מכיר אני את כל העמים, את הסינים ואת הפינים, את ההולנדים ואת התאילנדים, יש לי בעולמי די והותר בליינים, אוכלי שווארמות ושותי בירות... "והם בעיני ולפני לכלום" (רש"י). לא לשם כך נבחרתם! אלא לשם מה?

הפסוק השלישי: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" – לא עוד עבדים, לא של עם אחר ולא של עצמכם, של תאוותיכם. יציאה סופית לחרות בגוף ובנפש על ידי התורה הקדושה. ממלכה של שרים ורוזנים, ששולטים ביצרם, "וגוי קדוש" – שיא השיאים שאין למעלה מזה "לדבקה בקל הקדוש; כמו שאמר 'קדושים תהיו כי קדוש אני ה'" (רמב"ן) רוצים ומייחלים רק לעשות נחת רוח לבורא, יתברך שמו.

אשרינו, אשרינו, אשרינו, שיש לנו יעוד כזה! קוראים לו "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

מה לעשות ולא הכרתי את המילה לא!
מידי שבוע נשלחתי הביתה כי לא צייתי
לדברי המורים והמחנכים. אין גבול שלא
פרצתי ואין דבר שרצייתי וזה לא קרה...".
מדבריו ותיאוריו ניתן היה להתרשם ולראות
תסמינים מובהקים של; **"הפרעת התנגדות**
מתריסה" (O.D.D).

למשמע התגובה הבאה אורו עיניו : "אם
אני מבין אותך נכון ניתן להסיק; עצם היותך
כיום במסגרת, ללא הפגנת

התנגדויות והתרסה מדובר
זהו הישג עצום כ א ח ד
מצידיך !? ה ת ל מ י ד י ם
ממש כך הכי מוכשרים
ה ו א ואינטליגנטיים כמוסד,
ענה. אז גדל כמשפחה טובה

ולחורים שלא חוסכים ממנו
כלום וכל משאת נפשם לתת
לו את כל מה שנדרש, עם
"עורף משפחתי" חזק מסוג

הכתים שתורה וגדולה
השתיקה כמקום אחד, ולמרות
הרועמת הכל, תפקודו היומיומי
שלך בחדר לא מזהיר, חסר
המנהל איננה מוטיבציה
נובעת מזלזול או

התכחשות לעובדות, אלא
מאחורי השתיקה יש תסכול מכך שלא
מבינים את הדרך שעשית?"... "נכון מאד"
הוא ענה והוסיף : "באותם רגעי הטפות
המוסר ו"שיחות מוטיבציה" אני מתנתק
ונשאב לתחושת הבדידות הנובעת מכך
שלא מבינים אותי..."

לאחר שנפרדנו המשכתי להרהר באחד
השיעורים הכי משמעותיים בתורת
ההשפעה. לכח השמיעה יש השפעה גדולה
על עיצוב אישיותו של האדם. **"כי הוש**
השמיעה מה שהוא שומע מאדם תפעל
יותר ממה שהוא רואה בספרים..." (יהו
חיים). רק ב'שמיעת האוזן' ניתן לחולל מהפך
אישיותי כפי שמצאנו אצל יתרו, **ששמע**
ובא. לכן בראותנו התנהגות שאיננה נאותה
וראויה שברצוננו להוקיעה, מיד נתחיל
בהטפה. אך עלינו לזכור שקודם ההשפעה
וההשמעה, חייבת להיות **ההקשבה**
וההבנה, רק אדם שחש שמבינים אותו,
יהיה פנוי לשמיעה קבלה והפנמה.

כמדי שבוע, אני מקבל תלמידים
ו"מתבגרים" בקליניקה לשיחות טיפוליות
וייעוציות. באחד המוסדות, כבר זמן רב
אני מחכה ל'שעת כושר' בה יתאפשר לי
לקיים שיחה מעין זו עם אחד התלמידים
שמצליח לסחרר ולתסכל את כל המערכת.
בשונה מאחרים; מדובר באחד התלמידים
הכי מוכשרים ואינטליגנטיים במוסד, גדל
במשפחה טובה ולהורים שלא חוסכים
ממנו כלום וכל משאת נפשם לתת לו את
כל מה שנדרש, עם **"עורף משפחתי"** חזק
מסוג הבתים שתורה וגדולה במקום אחד,
ולמרות הכל, תפקודו היומיומי לא מזהיר,
חסר מוטיבציה והנעה ללימוד, מתקשה
להגיע בזמן, גם כשנוכח, עיניו מזוגגות
ומחשבותיו מרחפות - והוא לא מאובחן עם
הפרעות קשב וריכוז. לדברי מנהל המוסד
ניתן לאותו תלמיד ה"צ'אנס האחרון"
ובמידה ולא יעשה שינוי מקומו לא יהיה
איתנו.

לשאלתי (היועץ): "האם הוא מזיק לסביבה?
משפיע באופן שלילי על חבריו?"

תשובתו (המנהל): לא!

יועץ: אז מה הבעיה להשאיר אותו במוסד?

צידה לדרך

קודם, הקשיבו והבינו, אחר כך
השמיעו והטיפו.

מנהל: "השתיקה הרועמת שלו. לא יכול
להיות שכל פעם שאני מזמין אותו לשיחה
במשרד, ומעמת אותו עם העובדות בנוגע
לתפקודו או ליתר דיוק עם היעדר תפקודו,
הוא מביט בי ב'עיני עגל' כאילו כלום לא
קרה והוא לא מבין על מה כל המהומה..."

השבוע בסייעתא דשמיא נפתרה התעלומה.
רק כעבור שנתיים כשנוצר עבורו מרחב
אמון והקשבה, הוא פתח עבורנו צוהר
ואפשר לנו הצצה חפוזה אל צפונות ליבו
ועברו.

"תבין היועץ, מאז שאני קטן לא קיבלתי
מרות מאף אחד, לא מההורים ולא
מהמורים. לא היה כזה דבר שיגידו לי

עגלות באות זו מול זו במשעול הצר, מי צריך לסגת מפני מי? העגלה הריקה מפנה את הדרך לעגלה המלאה, אנו עמוסים בתורה ובמצוות ונושאים את עול התורה ורצף הדורות במסורת אבות, העגלה שלנו מלאה והעגלה שלכם ריקה. מן הראוי שעגלתכם הריקה תיסוג לצדדים מפני עגלתנו המלאה.

תארו לכם אותו בן גוריון שהביס שבע צבאות, ייסד צבא אדיר, גירש מאות פליטים ערבים מיפו, חיפה וירושלים, החריב כפרים ערביים, הקים קיבוצים מושבים ועיירות...

לעומתו יושב החזון האיש... שבית לא בנה, כביש לא סלל וצבא לא עשה... איך הוא מעז! יהודי כזה לומר בפשטות ובעוצמה שקטה של אמונה פנימית איתנה: "אנו העגלה המלאה. אתם העגלה הריקה!"

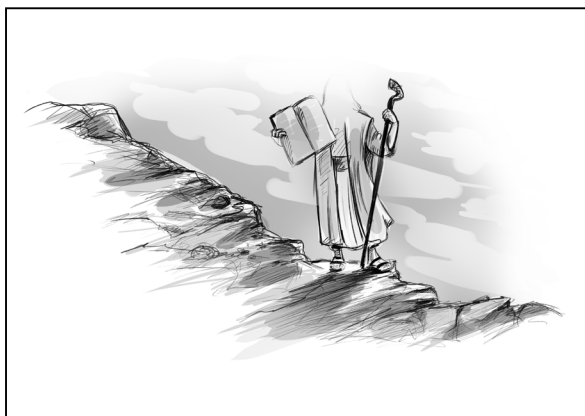
גולייט קיבל את האבן הישר על מצחו ואמר כמתנצל: "גם עגלתנו מלאה. אנו נושאים בעול הבטחון והבנין!" החזון איש לא התרשם מכל המטוסים, ההייטק, התעשייה...

"העגלה שלכם ריקה!"

דעו לכם, שאנו רואים ספר תורה בארון קודש בבית כנסת... אנו יודעים לחלוטין שזה הספר שקיבל משה רבינו בהר סיני!

כתב הרמב"ן: **כל יהודי ויהודי... נשמתו עמדה בהר סיני.**

כולנו צאצאים של סבים שמסרו נשמתם כדי לא להפסיק את השרשרת! **אז מה איתנו? לא כדאי שנהרוס!**

"הצילו!", תעזור לי מחבלים מקיפים את ביתי! "צרח בנייד לחברו. "איפה אתה?"

"כאן בבית בקיבוץ!, שמעתי כבר יריות לכל עבר, אנשים צורחים!!! אין לי הרבה זמן, הם המתקדמים לעבר הבית שלי!" "תברח! מהר!"

"אין לי לאן לברוח, זהו, אלו רגעים האחרונים שלי... עוד כמה דק' הכל נגמר, ואני מרגיש משהו בתוכי עמוק בפנים שרוצה לפרוץ ולומר איזה משהו 'קדוש'..."

"אז תגיד אח שלי, תגיד..."

"אני לא מכיר שום דבר שאכשר להגיד... אני מתחנן אליך תעזור לי, תן לי איזה משפט 'קדוש' שאני יאמר, מהר! הם ממש בדלת! אני עוד שניה כבר לא כאן יותר!!!"

"אני לא מכיר גם... תגיד ספר

תורה!!"

"ספר תורההההההההההההההההה!"

זהו סיפור אמיתי, שהתרחש באותה השבת בשמחת תורה...

הבה ננסה לחזור לאותם ימים בהם החזון איש ולהבדיל ראש הממשלה של אז בן גוריון, היו "בני עם אחד", שבאו מארץ אחת באירופה, עלו לארץ וישבו יחד בארץ ישראל ודנו יחד בשאלה: **איך חיים ביחד ובונים עם יהודי אחד!**

תארו לעצמכם, אותה פגישה היסטורית של החזון איש ורה"מ של אז דוד ב"ג. בדלת הבית ניצב 'גולייט הציוני', שניצח והכריע עמים רבים. החזיק ביד רמה את מדינת ישראל!

למולו עומד 'דוד הקטן' – ה'חזון האיש', יהודי נמוך, ערירי, חסר כוח ועני שכל רכושו במוחו ובלבו!

שאל ב"ג: **"מה לעשות כאשר רוב העם אינו דתי ורוצה להיות ביחד עם הדתיים במדינה אחת?"**

החזון האיש מיישר מבטו ואומר לאותו אחד: **"כששתי**

ארוך' כי הוא לא נגמר והוא לעולם ועד. יש לדעת, כי אדם שנפטר והולך לגן עדן, זה לא עולם הבא – עולם שכולו ארוך, אלא זה גם בתוך הששת אלפים שנה רק לא בעולם הגשמי שלנו, וזה נקרא 'עולם שכולו טוב' כי זה 'טוב' להיות שם. וברגע שיסתיים הששת אלפים שנה אזי גם הגן עדן יגמר ויהיו כולם ב'עולם שכולו ארוך'.

ולפי"ז מובן מהי הכפילות 'למען ייטב לך' 'למען יאריכון ימך'. 'למען ייטב לך', זה גן עדן – עולם שכולו טוב. 'למען יאריכון ימך', זה עולם הבא לעתיד לבוא שהוא ארוך. **בדברות ראשונות** שהגיעו לדרגות של אדם הראשון קודם החטא שלא שלט בהם מלאך המות - לא היה מיתה, וא"כ לא היה גן עדן אלא רק עולם הבא, שם שייך רק 'יום שכולו ארוך', אך לעומת זאת **בדברות השניות** שניתנו לאחר שחטאו בעגל אז כבר ירדו ממדרגת אדם הראשון קודם החטא, וחזרו למיתה כמקודם ומשם לגן עדן, שוב שייך 'למען ייטב לך' – 'לעולם שכולו טוב'.
נפלא ביותר!

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך" וכו'

ובחומש דברים בדברות שניות כתוב "כבד את אביך ואת אמך למען ייטב לך ולמען יאריכון ימך".

וצ"ב מדוע בפי' יתרו - בלוחות ראשונות לא כתוב 'למען ייטב לך' כמו בדברות השניות בפרשת ואתחנן?

שאלה זו נשאלה בגמ' בבא קמא [נ"ה.], ומתרצת היות ולוחות ראשונות נשברו, אזי אם היה כתוב שם 'למען ייטב לך' כביכול היה 'נשבר' הטוב של עם ישראל. ה'פני יהושע' שם מבאר בדרך אחרת: דהנה הגמ' מקשה מדוע כתוב גם **'למען ייטב לך'** וגם **'למען יאריכון ימך'** לשם מה הכפילות? ומבארת: 'למען ייטב לך' – **'לעולם שכולו טוב'**, ו'למען יאריכון ימך' – **'לעולם שכולו ארוך'**.

מבאר הפני יהושע שזה לא כפילות אלא שני דברים שונים לגמרי, אנו נמצאים בעולם הזה שהוא ששת אלפים שנה, ולאחמ"כ העולם ייחרב ומתחיל האלף השביעי, וזה נקרא עולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה, וצדיקים נהנים מזיו השכינה, והוא נקרא 'עולם שכולו

אילנא רברבא הרב דב סוקולובסקי

לשבת לקום

הפסוקים אלא משום שכך היה בקריעת הים ובי"ג מדות שנאמרו בעמידה, ויש מחלקים בין קריה"ת דשבועות לבין קריה"ת דיתרו וביתרו צריך לשבת. והפתרון הוא לעמוד בכל קריה"ת או עכ"פ איזה פסוקים קודם י' הדברות שלא ייראה כנעמד במיוחד לזה. ואולי תלוי אם קוראים בטעם עליון או תחתון, וידוע שאצל החזו"א קראו בטעם עליון.

ומסופר על ר"א רגולר שהיה עומד בכל קריה"ת ובי' הדברות היה מתיישב.... (ואינני חותם על אמינות הסיפור.)

הפטורת יתרו: בשו"ת תורה לשמה להבא"ח סי' נה הביא שאלה מדוע בשבועות מפטירים במרכבה דיחזקאל ולא בהפטרת יתרו במראה של ישעיהו, שהרי בזה"ק כ' שמראה ישעיהו יותר עליון וגבוה **המשך בעמ' הבא <**

עשרת הדברות: יש נוהגים לעמוד בעשרת הדברות ובכל קריה"ת לשבת. ובתשובות הרמב"ם סי' מט כ' שאין לעמוד בעשרת הדברות כדי שלא ייראה שרק זה מן השמים מפני תרעומת המינים וכדאי' בברכות יב שבגבולין ביטלו את קריאת עשרת הדברות ע"י הכהנים מהאי טעמא. אבל בשער אפרים שער ז' סי' לז כ' שנהגו הציבור לעמוד ואין ליחידים לשנות. ויש אחרונים שביארו וישבו המנהג ואין כאן המקום להאריך (וגם משום שאיני יודע מה הם אומרים).

ובשיעורי מרן הגרי"ש ברכות (עמ' צג-צד) נקט בחריפות שאסור לעמוד ע"פ הרמב"ם וכן בשירת הים וכן באמירת ה' ה' בקריה"ת בתענית ציבור, וכבר תמהו על הגרי"ש בזה כי כל העמידות הללו אינן בגלל חשיבות

ספק אם הוא בכלל בר חיובא משא"כ אם הוא ודאי בר חיובא ורק ספק אם יצא יד"ח בכה"ג חייב בברכה וכמו בברכת אמת ויציב.

אם לדברי הרמב"ם אסור להוציא ש"ש לכטלה בגלל 'לא תשא' אזי המכרך לכטלה עובר על איסור דאורייתא?

"לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא". וברמב"ם פ"א ברכות הל"ט: **"כל המברך ברכה שאינה צריכה הר"ז נושא שם שמים לבטלה** ואסור לענות אחריו אמן.

ונפק"מ בין הרשב"א לפרישה, שלרשב"א הוי דין מיוחד בברכת ק"ש ולפרישה כל יהיה בכל מצוה שיש לו חזקת חיוב (העמדנו על חזקתו שלא יצא, ועדיין מחוייב) עיין ס' ס"ז ובביה"ל שם.

ויל"ע א"כ כל פעם שיש ספק אם לברך לדברי הרמב"ם הרי זה ספק דאורייתא, וספק דאורייתא נפסק לחומרא שלא לברך, האם הדין אכן כך?

צד ד' האם שייך לומר ספק מצות עשה ידחה ספק עבירת לא תעשה וכעין עשה דוחה ל"ת, עיין לבוש ס' ס"ז שכתב שספק המצוה עשה של ק"ש ידחה הספק איסור לא תשא שעשה דוחה ל"ת, ולפ"ז ביאר הפמ"ג את דברי השו"ע סקפ"ד ד' שספק ברך ברכת המזון חוזר ומברך ע"ש בפמ"ג ובפרכ"ח ובתשובה הידועה של רעק"א קמא כ"ה.

צד א' האם ברכה לבטלה דאורייתא או דרבנן מג"א רט"ו סק"ו בדעת הרמב"ם דאורייתא רבינו יונה פרק ח' בברכות כתב דהוי דרבנן והוי רק אסמכתא מלא תשא וכן בתוס' ר"ה לג והוכיחו מהדין שספק קרא ק"ש חוזר מספק על אמת ויציב (ברכת גאולה), א"כ מוכח שברכה לבטלה דינו מדרבנן דהלא בחזרתו גורם להוציא שם שמים ע"י ברכה (גאל ישראל).

תמונות עכו"ם בעיתון | **תשובה מפרשת בשלח**

סיפר לי הר"מ גראטש על אביו צ"ל שכשראה לראשונה בעיתון חרדי פני רשעים, באמת התפלא על כך שהביאו תמונות של רשעים, ואמר שנדמה שכל הדור ההוא קצת התפלאו מדוע עשו כך. ואכן נראה שהפשטות היא שלא היו אסור מדינא. ועוד סיפר לי שהיה אצל הגה"צ רצ"מ זילברברג וראה שעשו לו 'שורע'ס' לשירותים והיה נראה לו מוזר, ושאל את הבחורים לפרש העניין שהשיבו לו כי עשו כן למנוע ממנו לראות את המנקה הגוי, ואשרי הזוכה.

צד ב' האם הוי הוכחה מדברי הרמב"ם שפסק שק"ש הוי דאורייתא, וספק קרא חייב לחזור גם על אמת ויציב **ולא אומרים ספק דאורייתא של לא תשא, ולא יקרא** עיין ק"ש פ"ב הלי"ג וברבינו מנוח שם שאם מסופק אם קרא ברכת אמת ויציב אינו חוזר, שספק לא תשא לחומרא, ובכס"מ שם הביא כבר הרשב"א בתשובה שהקשה כן על הרמב"ם, מפני מה חוזרים ומברכים ותיירץ שהוי דין מיוחד בק"ש שתיקנו אותו **עם ברכתו** ולכן בספק קרא ק"ש חוזר אף עם הברכות.

צד ג' שו"ע הל' ציצת סי"ז פסק שטומטום לא מברך על ציצת ביו"ד סכ"ח ורס"ה פסק שמספק לא מברכים, לכאורה **מפורש שמשום ספק לא תשא לא מברך**, ועיין בפרישה הובא גם בפמ"ג וגם בפרכ"ח שיש להבדיל בין ברכת 'אמת ויציב' שמברך, לבין טומטום שלא מברך, שבטומטום יש

➤ המשך מעמ' קודם

ממראה יחזקאל, ומתרץ שמבואר בזה"ח שהוא מפני שמראה יחזקאל היה בשבועות. ומקשה ע"ז שהרי כתוב בפסוק ביחזקאל ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה חודש, רביעי אינו סיון וחמשה לחודש אינו ו'. ומביא ממנה"ס זכות שרביעי היינו רביעי בשבת, וחמשה לחודש הוא ע"פ הגמ' שעצרת פעמים בחמישי פעמים בשישי, ובאותה שנה חל בה' סיון. עוד מתרץ שהמראה התחיל בה' סיון לעת ערב והמשיך בו' סיון.

עמידה בהפטרה: בקהילות ותיקות החמירו שקטן לא יעלה לקריאת הפטרה של יתרו, ויש שגם נהגו לעמוד בהפטרה, מפני שזה מעשה מרכבה, אך יש חולקים ע"ז כי זה שונה ממעשה מרכבה דיחזקאל, (ומה שלא עומדים בשבועות אולי כי מאד עייפים...). אך מ"מ בקהילותינו נהגו לשבת (מלבד ה אונטער זאגער.. ועכ"פ מי שמחזיק את הספר תורה ודאי שלא יעמוד.).